

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЛІНГВІСТИКИ
Кафедра конституційного права та теоретико-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАВОЗНАВСТВО»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	28 Публічне управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	281 Публічне управління та адміністрування
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

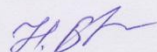
Біла Церква 2020

Правознавство. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Розробники: О. О. Росавіцький, В. В. Макарчук. Біла Церква: БНАУ, 2020. 22 с.

Розробники: Росавіцький О. О., старший викладач
Макарчук В. В., канд. юрид. наук, асистент

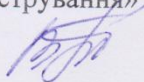
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін
(Протокол № 1 від 26.08.2020 р.)

Завідувач кафедри конституційного права
та теоретико-правових дисциплін
д-р юрид. наук, доцент

Н. І. Бровко

Гарант ОП «Публічне управління та адміністрування»
канд. екон. наук, доцент

В. І. Панасюк

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету
(Протокол №1 від 31.08.2020 р.)

Голова науково-методичної комісії
д-р екон. наук, професор

І. М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	4
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВознавство»	6
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	12
6.3. Самостійна робота	13
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	14
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	16
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	16
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	17
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	17
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	19
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	20

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на навчальний рік, на вивчення дисципліни «Правознавство» для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 42 години (лекції – 14, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 78 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	28 «Публічне управління та адміністрування»	Обов’язкова	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – есе	281 «Публічне управління та адміністрування»	2-й	2-й
		Семестр	
3-й		3-й	
Лекції			
Загальна кількість академічних годин – 120		14 год	4 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Практичні	
		28 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		78 год	110 год.
		Підсумковий контроль: іспит	

Основною метою навчального курсу, який базується на узагальненому розгляді широкого кола питань з основ правового життя в Україні, є формування цілісного, системного розуміння державно-правових явищ, генези та закономірностей їх функціонування і розвитку, оволодіння поняттєво-категоріальним апаратом сучасної юриспруденції і правової практики.

Предметом дисципліни «Правознавство» є вивчення державно-правової дійсності, а саме: закономірностей права, нормативно-юридичного змісту правової норми, юридичної техніки, засобів і прийомів правової роботи.

Завдання викладання дисципліни «Правознавство» полягає в вивченні основних положень права, підвищення рівня правової свідомості і правової культури здобувачів освіти, вироблення вмінь і навичок та подальшому використанні законодавства в практичній роботі за обраною спеціальністю.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Правознавство» є теоретичною і забезпечує засвоєння основних понять і категорій права та державознавства, слугує формуванню у здобувачів освіти професійної правової культури, саме тому є тісно поєднана з такими економічними курсами, як «Вступ до спеціальності «Публічне управління та адміністрування», «Основи публічного управління», «Публічна політика», «Публічна служба», «Антикорупційна політика» та ін.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання відповідно до ОП 281 «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	Результати навчання з дисципліни «Правознавство»
РН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.	РН 1.1. Розуміти поняття «держава» та «громадянське суспільство» РН 1.2. Розуміти сутність права та його систему, вміти її аналізувати РН1.3. Знати побудову системи права України та її окремих галузей. РН 1.4. Знати основні права людини і громадянина, шляхи їх забезпечення та виконання.
РН 6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.	РН 6.1. Знати, використовувати та аналізувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність. РН 6.2. Вміти застосовувати на практиці нормативно-правові акти для розв'язання практичних завдань у сфері публічного управління та адміністрування.
РН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.	РН 11.1. Вміти аналізувати на основі здобутих знань правові та економічні наслідки правочину.

4 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВознавство»

Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного, трудового та адміністративного права

Тема 1. Основи теорії держави та права.

Тема 2. Основи конституційного права України

Тема 3. Основи цивільного та сімейного права України

Тема 4. Основи трудового права України

Тема 5. Основи адміністративного права України

Змістовий модуль 2. Основи господарського, аграрного, кримінального та інших галузей права

Тема 6. Основи господарського та аграрного права України

Тема 7. Основи земельного права.

Тема 8. Основи екологічного права.

Тема 9. Основи кримінального права України

Тема 10. Основи інших галузей права

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного, трудового та адміністративного права												
Тема 1.	12	1	3		4	4	15	1			7	7
Тема 2	12	1	3		4	4	16	1	1		7	7
Тема 3.	12	1	3		4	4	15		1		7	7
Тема 4.	12	2	2		4	4	15	1			7	7
Тема 5.	12	1	3		4	4	15		1		7	7
Разом за модуль 1	60	6	14		20	20	76	3	3		35	35
Змістовий модуль 2. Основи господарського, аграрного, земельного, кримінального та інших галузей права												
Тема 6.	12	1	2		4	4	9	1			4	4
Тема 7.	12	1	3		3	3	9		1		4	4
Тема 8.	12	2	3		4	4	9		1		4	4
Тема 9.	12	2	3		4	4	9		1		4	4
Тема 10.	12	2	3		4	4	8				4	4
Разом за модуль 2	60	8	14		19	19	44	1	3		20	20
Всього годин	120	14	28		39	39	120	4	6		54	56

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного та трудового права	
Тема 1 Основи теорії держави та права Предмет і метод теорії держави і права. Загальна характеристика первісного суспільства. Наукові теорії виникнення держави. Поняття й ознаки держави. Поняття і класифікація функцій держави: внутрішні та зовнішні функції сучасної правової держави. Форми здійснення функцій держави. Поняття і структура форми держави. Форма державного правління: поняття, ознаки та види монархії; поняття, ознаки та види республіки. Форма державного устрою. Форма державного політичного режиму: поняття та види. Загальна характеристика концепцій про сутність і соціальне призначення держави. Україна як суверена, демократична, правова та соціальна держава. Поняття права. Джерела права. Право у суб'єктивному й об'єктивному розумінні. Поняття та види соціальних норм. Функції та принципи права. Поняття норм права. Структура норм права. Поняття системи права та її основні ознаки. Елементи структури системи права. Загальна характеристика основних галузей права України. Поняття та види систематизації законодавства України. Правові відносини, загальна характеристика. Правопорушення: поняття, види склад. Юридична відповідальність: поняття і ознаки. Поняття правової поведінки. Правомірна поведінка. Законність та правопорядок.	1
Тема 2 Основи конституційного права Поняття конституційного права. Джерела конституційного права. Декларація про державний суверенітет. Акт проголошення незалежності України. Конституція України – Основний Закон суспільства та держави. Засади конституційного ладу України. Поняття та форми здійснення народного суверенітету. Поняття та види референдумів. Виборче право та виборча система в Україні. Територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим. Громадянство України: набуття, припинення та втрата громадянства. Конституційні права та свободи людини і громадянина. Конституційні обов'язки людини та громадянина в Україні. Загальна характеристика систем органів державної влади. Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади. Конституційно-правовий статус Президента України. Кабінет Міністрів України – Уряд України. Інші органи виконавчої влади в Україні. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування. Судова влада в Україні.	1
Тема 3. Основи цивільного та сімейного права України Поняття і предмет цивільного права України. Загальна характеристика Цивільного кодексу України. Поняття, особливості, елементи цивільного правовідношення. Відповідальність у цивільному праві. Учасники цивільних відносин. Поняття, види та признаки юридичної особи. Поняття і загальна характеристика цивільної правоздатності та цивільної дієздатності. Поняття та види цивільно-правової угоди. Цивільно-правові договори: поняття, види. Договір купівлі-продажу. Договір обміну. Договір найму (оренди). Договір дарування.	1

Поняття та форми власності в Україні. Суб'єкти права власності. Способи набуття та припинення права власності. Захист права власності. Поняття творчої діяльності та інтелектуальної власності. Особисті немайнові права громадян та їх захист. Майнові права громадян і юридичних осіб. Позов, його поняття та зміст, види позовів. Строки та терміни. Позовна давність, її поняття. Загальна та спеціальна позовна давність. Зміна тривалості, обчислення та початок перебігу позовної давності. Поняття спадкового права. Склад спадщини. Усунення спадкоємців від права на спадкування. Наслідування по закону. П'ять черг спадкоємців. Наслідування по заповіту. Прийняття спадщини, строки прийняття. Відмова від прийняття спадщини. Право на обов'язкову частку спадщини. Спадковий договір. Поняття та предмет сімейного права України. Загальна характеристика Сімейного кодексу України. Поняття сім'ї та шлюбу. Підстави, умови та порядок укладення шлюбу. Підстави і порядок розірвання шлюбу. Визнання шлюбу недійсним. Шлюбний контракт. Права та обов'язки подружжя. Права та обов'язки батьків, дітей, інших членів сім'ї та родичів. Позбавлення батьківських прав. Опіка, піклування, усиновлення, патронат.	
Тема 4. Основи трудового права України Поняття та принципи трудового права України. Джерела трудового права. Загальна характеристика Кодексу законів про працю. Трудові правовідносини. Суб'єкти трудового права. Колективний договір: поняття, зміст. Трудовий договір: поняття, сторони, умови укладення, зміст, види трудового договору. Контракт – особлива форма трудового договору. Порядок прийняття на роботу. Порядок припинення трудового договору: з ініціативи працівника, з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Робочий час і його види. Скорочений та неповний робочий час. Час відпочинку: поняття і види. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх. Особливості праці жінок і молоді. Оплата праці. Трудова дисципліна. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Види дисциплінарних стягнень. Матеріальна відповідальність. Індивідуальні й колективні трудові спори. Соціальне забезпечення: поняття, предмет права соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення. Соціальні гарантії. Соціальне страхування. Види пенсій за законодавством України. Види соціальної допомоги сім'ям із дітьми.	2
Тема 5. Основи адміністративного права України Поняття та принципи адміністративного права України. Джерела адміністративного права. Загальна характеристика Адміністративного кодексу України. Адміністративні правовідносини. Суб'єкти адміністративного права. Державне управління, його поняття та зміст. Адміністративна відповідальність. Адміністративне правопорушення. Адміністративне стягнення. Адміністративні правопорушення в сфері економіки. Незаконна торгівельна діяльність. Відповідальність за порушення порядку провадження господарської діяльності. Недобросовісна конкуренція. Порушення правил торгівлі і надання послуг працівниками торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю. Обман покупця чи замовника, а саме, обмірювання, обважування, обраховування, перевищення встановлених цін і тарифів або інший обман покупця чи замовника працівниками торгівлі, громадського харчування і сфери послуг та	1

громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності під час реалізації товарів, виконання робіт. Порухення правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями і тютюновими виробами., Роль адміністративної відповідальності у протидії адміністративним проступкам у сфері економічної діяльності.	
Разом за змістовий модуль 1	6
Змістовий модуль 2. Основи господарського, аграрного, кримінального та інших галузей права	
Тема 6. Основи господарського та аграрного права України Поняття господарського права та господарські правовідносини. Предмет господарського права. Господарська діяльність. Господарські правовідносини. Господарське законодавство. Підприємництво. Суб'єкти господарювання. Філія. Представництво. Державна реєстрація суб'єктів підприємництва, припинення діяльності суб'єктів господарювання. Майно у сфері господарювання. Господарське зобов'язання. Господарський договір. Господарсько-правова відповідальність. Предмет аграрного права України. Методи правового регулювання аграрного права. Система аграрного права. Джерела аграрного права. Суб'єкти та об'єкти аграрних правовідносин. Правове становище фермерського господарства. Державне сільськогосподарське підприємство. Сільськогосподарським акціонерним товариством. Особисте селянське господарство. Державне регулювання в аграрній сфері.	1
Тема 7. Основи земельного права України Поняття і предмет земельного права. Земельний кодекс України — джерело земельного права. Види земель та їх правовий статус. Суб'єкти земельного права. Право власності на землю. Права на землю Приватизація земельних ділянок. Оренда земель. Порядок вирішення земельних спорів. Відповідальність за порушення земельного законодавства.	1
Тема 8. Основи екологічного права. Екологічне право: поняття, предмет, система. Законодавство про охорону навколишнього природного середовища: загальна характеристика. Природоресурсові кодекси і закони України. Екологічні права й обов'язки громадян. Права і обов'язки природокористувачів. Природо-заповідний фонд. Червона книга. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.	2
Тема 9. Основи кримінального права України Поняття і предмет кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Поняття кримінальної відповідальності. Поняття злочину та його ознаки. Склад злочину. Стадії скоєння злочину. Добровільна відмова від вчинення злочину. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння: необхідна оборона, крайня необхідність. Співучасть у злочині. Види співучасників злочину. Поняття покарання. Система і види покарань: основні, додаткові, покарання, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові. Судимість: поняття, погашення, зняття. Кримінальна відповідальність за економічні злочини.	2
Тема 10. Основи інших галузей права Поняття і предмет публічного права. Бюджетне право і бюджетна система. Бюджетний процес. Система оподаткування. Поняття податку. Види податків. Податок з доходів фізичних осіб. Загальна характеристика муніципального права в Україні.	2

Разом за змістовий модуль 2	8
Всього	14

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного, трудового та адміністративного права		
1	Основи теорії держави та права Причини і шляхи виникнення держави і права. Теорії походження держави і права. Держава: основні поняття. Механізм (апарат) держави Громадянське суспільство і держава	3
2	Основи конституційного права України Поняття і загальна характеристика конституційного права та конституційно-правових відносин. Загальна характеристика конституції як джерела права Державний лад України Конституційний принцип поділу державної влади.	3
3	Основи цивільного та сімейного права України Цивільне право як галузь права. Фізичні особи як учасники цивільних правовідносин. Опіка та піклування Юридичні особи як учасники цивільних правовідносин. Строки та терміни в цивільному праві. Поняття сім'ї. Предмет сімейного права. Шлюб. Недійсність шлюбу.	3
4	Основи трудового права України Трудове право як самостійна галузь права. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Оплата праці. Охорона праці.	2
5	Основи адміністративного права України Адміністративне право: поняття і система. Державне управління і виконавча влада. Адміністративне правопорушення, його склад. Поняття адміністративної відповідальності.	3
Разом за змістовий модуль 1		14
Змістовий модуль 2. Основи господарського, аграрного, земельного, кримінального та інших галузей права		
6	Основи господарського та аграрного права України Господарське право як галузь права. Суб'єкти господарювання.	2

	Державне регулювання господарської діяльності. Основи аграрного права. Агро-промисловий комплекс України. Державна правова політика в сфері АПК.	
7	Основи земельного права Земельне право та земельні правовідносини. Склад та цільове призначення земель України. Приватизація земельних ділянок. Правові засади ринкового обігу земельних ділянок.	3
8	Основи екологічного права Поняття, предмет і метод екологічного права. Загальна характеристика законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Право природокористування. Відповідальність за порушення екологічного законодавства	3
9	Основи кримінального права України Кримінальне право як галузь права. Кримінальний закон. Поняття й ознаки злочину. Кримінальна відповідальність та її підстави. Склад злочину. Покарання.	3
10	Основи публічного права Поняття, ознаки та історія виникнення і розвитку публічного права України. Правові акти органів публічного управління. Правова природа службових відносин в сфері публічної служби. Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій. Публічне і приватне право в публічному управлінні. Правова регламентація взаємовідносин Європейського Союзу з Україною. Загальна характеристика муніципального права в Україні.	3
Разом за змістовий модуль 2		14
Всього годин		28

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного трудового та адміністративного права		
1	Основи теорії держави та права Причини і шляхи виникнення держави і права. Функції держави. Правова соціальна держава	4
2	Основи конституційного права України Історичний аспект розвитку українського конституціоналізму та передумови прийняття і загальна характеристика Конституції України. . Конституційно-правові засади правового статусу людини і громадянина. Конституційні інститути демократії в Україні	4
3	Основи цивільного та сімейного права України Об'єкти цивільних прав. Право власності. Загальні положення про правочини. Односторонні правочини та договір. Спадкове право	4
4	Основи трудового права України Трудовий договір та контракт. Відпустка та її види. Матеріальна відповідальність. Трудові спори	4
5	Основи адміністративного права України Державна служба: поняття, види та принципи. Види адміністративних стягнень. Загальні правила і строки накладення адміністративних стягнень за адміністративні правопорушення	
Разом за змістовий модуль 1		40
Змістовий модуль 2. Основи господарського, аграрного, екологічного та інших галузей права		
6	Основи господарського та аграрного права України Майнова основа господарювання. Суб'єкти господарювання. Господарські товариства. Джерела аграрного права. Суб'єкти аграрних правовідносин.	4
7	Основи земельного права Джерела земельного права. Приватизація землі.	3

	Склад та цільове призначення земель України. Правові засади ринкового обігу земельних ділянок	
8	Основи екологічного права Природоресурсові кодекси і закони України. Право власності на природні ресурси. Особливості оренди природних ресурсів. Відповідальність за порушення екологічного законодавства	4
9	Основи кримінального права України Склад злочину. Обставини, що виключають злочинну діяльність. Закінчений та незакінчений злочин. Співучасть у вчиненні злочину.	4
10	Основи інших галузей права Поняття, ознаки та історія виникнення і розвитку публічного права України. Міжнародне публічне право. Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я. Муніципальне право в Україні.	4
Разом за змістовий модуль 2		38
Всього годин		78

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Теми ессе:

1. Предмет і метод теорії держави і права.
2. Додержавне суспільство.
3. Основні теорії виникнення держави.
4. Східний, азіатський та європейський шляхи виникнення держави.
5. Типи держави.
6. Форми державного правління.
7. Територіальний устрій держави.
8. Функції держави.
9. Основні сучасні концепції держави.
10. Поняття тоталітарної держави.
11. Поняття демократичної держави.
12. Поняття соціальної правової держави.
13. Поняття права.
14. Поняття та структура норми права.
15. Принципи права.
16. Принцип верховенства права.
17. Функції права.
18. Типи праворозуміння.
19. Поняття правосвідомості.

20. Правова культура.
21. Правові відносини.
22. Правова поведінка.
23. Поняття правопорушення.
24. Юридична відповідальність.
25. Законність і правопорядок.
26. Конституційне право як галузь права України.
27. Джерела конституційного права України.
28. Конституція України.
29. Територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим.
30. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України.
31. Підстави та порядок набуття та втрати громадянства України.
32. Гарантії дотримання конституційних прав і свобод громадян в Україні.
33. Правове регулювання громадянства в Україні.
34. Конституційно-правовий статус законодавчої влади в Україні.
35. Загальна характеристика інституту голови держави в Україні.
36. Загальна характеристика судової системи України.
37. Конституційний Суд України.
38. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні.
39. Конституційно-правовий статус органів місцевого самоврядування в Україні.
40. Референдум як форма реалізації народовладдя.
41. Виборче право та виборча система України.
42. Вибори Президента України.
43. Вибори народних депутатів України.
44. Вибори органів місцевого самоврядування в Україні.
45. Поняття кримінального права.
46. Предмет і метод кримінального права.
47. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.
48. Кримінальна відповідальність та її підстави.
49. Поняття злочину та його ознаки.
50. Склад злочину.
51. Стадії злочину. Добровільна відмова від вчинення злочину.
52. Співучасть у злочині.
53. Види кримінальних покарань.
54. Поняття та ознаки кримінального покарання.
55. Необхідна оборона. Крайня необхідність.
56. Поняття цивільного права України.
57. Предмет і метод цивільного права.
58. Джерела екологічного права.
59. Суб'єкти екологічного права.
60. Служба безпеки України.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, семінарські заняття. При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути Вашу увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки і узагальнення. Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються. При проведенні семінарських занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання. Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет, під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Виступ за темою індивідуального завдання (есе)
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

Під час лекційного курсу проводяться лекції-візуалізації шляхом показу слайдових презентацій у програмі Microsoft Office Power Point, застосовується роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань, дискусійне обговорення проблемних питань, робота у малих групах, рольові ігри, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання, ситуаційні завдання, ділові ігри.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Правознавство» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю).

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові, лабораторні роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{CA3 \times \max PK}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *CA3* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max PK* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Ісит	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint;
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії;
3. Нормативно-технічна документація, навчально-методичне забезпечення.

Технічні засоби:

Мультимедійний проектор, комп'ютер, монітор.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Законодавство

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. із змінами ВВР, 2014, № 11, ст. 143 // ВВР України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. // ВВР України. — 1990. — № 31. — Ст. 429.
3. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 р. № 4061-VI // ВВР України. — 2016. — № 22. — Ст. 794.
4. Про вибори Президента України: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1630-IV // ВВР України. — 2016. — № 4. — Ст. 44.
5. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. // ВВР України. — 2016. — № 9. — Ст. 93.
6. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 10 жовтня 2010 р. // ВВР України. — 2016. — № 5. — Ст. 50.
7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 10. — Ст. 108.
8. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 10. — Ст. 108.
9. Про громадські об'єднання : Закон України від 4 липня 2013 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 2. — Ст. 17.
10. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 4. — Ст. 44.
11. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 11. — Ст. 128.
12. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 5.— Ст. 50.
13. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 5. — Ст. 50.
14. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2014. — № 14. — Ст. 2056.
15. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України 10 лютого 2010 року // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 7. — Ст. 63.
16. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року. Із змінами та доповненнями // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
17. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. Із змінами та доповненнями // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-16>
18. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. Із змінами та доповненнями // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/322-16>
19. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. Із змінами та доповненнями // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-16>

Основні

1. Килимник І.І. Правознавство: навч. посіб. / І. І. Килимник, Т. А. Коляда, А. В. Наumenко; Міністерство освіти і науки України. - Харків : ХНУМГ, 2014. - 308 с.
URL:<http://eprints.kname.edu.ua/35077/1/%282013%20%D0%BF%D0%B5%D1%87.%2028%D0%9D%20%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81.%29.pdf>
2. Кунченко-Харченко В.І. Правознавство. Навч. посібник. – 2011. URL: http://pidruchniki.ws/11750204/pravo/pravoznavstvo_-_kunchenko-harchenko_vi
3. Молдован В.В., Чулінда Л.І. Правознавство. 3-тє вид. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 184 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/453-pravoznavstvo-moldovan-vv.html>
4. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С . Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
URL:<http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/1601/1/Theory%20of%20state%20and%20law%20reference%20guid.%20-%20K.%2C%202017.%20-%20320%20s.pdf>
5. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Х.: Еспада, 2009. – 752 с.
URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-51.html>
6. Скакун О. Ф. Теорія права і держави [Текст] : підручник / О. Ф. Скакун ; М-во освіти і науки України. - К. : Прав. єдність, 2009. - 520 с. URL: https://www.studmed.ru/skakun-of-teorya-prava-derzhavi_6c74aecdfb8.html
7. Основи публічного права України : навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. к.ю.н., проф. А.Ю. Олійника, к.ю.н., доц. М.І. Кагадія. – К. : КНУТД ; Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 448 с.

Додаткові

1. Болотіна Н. Б. Трудове право України: навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 375 с.
URL: http://adhdportal.com/book_3824.html
2. Жернаков В. В. Трудове право: підручник. – Х.: Право, 2013. – 496 с.
URL: <https://westudents.com.ua/knigi/469-trudove-pravo-jernakov-vv.html>
3. Конституційне право України : темат. слов. / М-во внутр. справ України, Харк. нац. ун-т внутр. справ, Херсон. юрид. ін-т; [упоряд.: В. В. Галунько та ін.; за ред. В. В. Галунька]. – Херсон: Херсон. міська друк., 2010. – 131 с.
URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/konst_pu/info/glos.html
4. Теорія держави і права : навч. посіб. для підгот. фахівців з інформ. безпеки / [О. О. Тихомиров, М. М. Мікуліна, Ю. А. Іванов та ін.] ; за заг. ред. Л. М. Стрельбицької. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. – 332 с.
URL: https://tihoma-law.at.ua/teoria_dergavy_i_prava_tihoma_2016
5. Цивільне право України: підручник / за ред. Р.Б. Шишки. – Київ: Ліра-К, 2015. – 1024 с.
6. Цивільне право України: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – 468 с.
7. Кримінальне право України: навч. посіб. / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко / за заг. ред. О. М. Джужи. – 2011. – 392 с.
URL:http://chtyvo.org.ua/authors/Savchenko_Andrii/Kryminalne_pravo_Ukrainy_pytannia_ta_zadachi_dlia_pidhotovky_do_vstupnykh_semestrovnykh_ta_derzhavnykh_ekzameniv.pdf

8. Муніципальне право України: навч. посіб. / П. М. Любченко. – Харків: Видавництво “ФІНН”, 2012. – 496 с. URL: <https://dbms.institute/>
9. Макарчук В.В. Поняття «правовий статус особи» в теоретично-правовій літературі / В.В. Макарчук // Право.ua. - 2015. - № 3. - С. 18–23.
10. Макарчук В. В. Поняття правового статусу правоохоронних органів // Правові горизонти. 2020. №23. С. 90-94. DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2020.i23.p90>
11. Росавицький О.О. Генезис інституту місцевого самоврядування в Україні: історичний аналіз / О.О. Росавицький // Юридичний науковий електронний журнал. – 2019. - №3. – С. 32-34
12. Росавицький О. О. Історичні аспекти формування поняття корупції / О. О. Росавицький // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання запобігання і протидії корупції» (БНАУ, 19 жовтня 2019 р.). - Біла Церква, 2019. - С. 44-46.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України — [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Президент України — [http:// www.president.gov.ua](http://www.president.gov.ua)
3. Кабінет Міністрів України — [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
4. Конституційний суд України — [http:// www.ccu.gov.ua](http://www.ccu.gov.ua)
5. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини — [http:// www.ombudsman.gov.ua](http://www.ombudsman.gov.ua)